



CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29-01-1218-10388

Chișinău

22 decembrie 2021

Biroul Permanent al Parlamentului

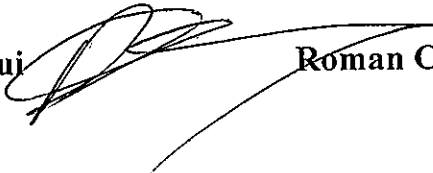
În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.445 din 22 decembrie 2021.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română -1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română -5 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege -(5 file);
4. Avizele și recomandările, recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice -(10 file);
5. Expertiza Ministerului Justiției -(4 file);
6. Sinteza obiecțiilor și propunerilor -(16 file).

Secretar general adjunct al Guvernului


Roman CAZAN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	445	
"23"	12	2021
Ora		

Ex.: Tatiana Barburoș
Tel.: 022-250-270

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 105

Fax:
+ 373 22 242696



GVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 445

din 22 decembrie 2021

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind
Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.

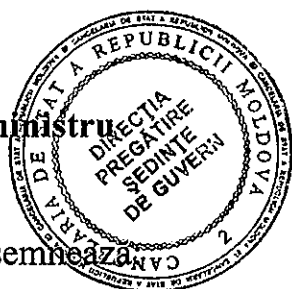
Prim-ministru

Contrasemnează

**Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale**

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției



NATALIA GAVRILIȚA

Andrei SPÎNU

Dumitru Budianschi

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege stabilește principiile generale organizatorice și financiare, de constituire și funcționare a Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează noțiunile definite în Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, precum și următoarele noțiuni principale:

entitate de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală – instituție publică al cărei fondator este autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională, constituită pentru implementarea programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală;

plan anual de finanțare – lista programelor și proiectelor, care include valoarea resurselor per program și proiect aprobate anual de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, în limitele resurselor disponibile.

Articolul 3. Principiile de selectare a proiectelor de dezvoltare regională și locală din cadrul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală

Gestionarea resurselor financiare alocate Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală se realizează în baza principiilor enunțate la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova.

Articolul 4. Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală

(1) Pentru finanțarea programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală incluse în Documentul unic de program se constituie Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (în continuare – *Fond Național*).

(2) Valoarea Fondului Național se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Sursele de formare a Fondului Național sunt alocațiile anuale de la bugetul de stat, surse de asistență externă, alte surse ce nu contravin legislației.

(3) Fondul Național se află în gestiunea autorității de elaborare a politicii de dezvoltare regională, care efectuează alocarea mijloacelor acestuia, cu aprobarea prealabilă a Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale (în continuare – *Consiliu Național*).

(4) Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului Național se aprobă de Guvern.

(5) Distribuirea anuală a resurselor financiare alocate Fondului Național se va realiza separat pentru implementarea planului anual de finanțare în domeniul dezvoltării regionale și a planului anual de finanțare în domeniul dezvoltării locale, în conformitate cu decizia Consiliului Național.

(6) Mijloacele financiare primite de la bugetele componente ale bugetului public național de către agențiile de dezvoltare regională se gestionează prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor, iar operațiunile financiare de executare a proiectului de investiții cu finanțare din sursele de asistență externă sunt derulate de către agențiile de dezvoltare regională prin bănci comerciale.

Articolul 5. Destinația Fondului Național

(1) Mijloacele financiare ale Fondului Național sunt utilizate conform următoarelor domenii de intervenție:

a) în cadrul programelor de dezvoltare regională:

– creșterea competitivității și ocupării forței de muncă în regiunile de dezvoltare;

– dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor;

– îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare regionale;

b) în cadrul programelor de dezvoltare locală:

– îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare locale;

– construcția și renovarea infrastructurii sociale;

– cofinanțarea proiectelor implementate din sursele de asistență externă.

(2) Domeniile de intervenție și condițiile de acordare a mijloacelor financiare sunt prevăzute în Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului Național.

(3) Mijloacele financiare alocate în Fondul Național se vor utiliza exclusiv pentru implementarea proiectelor incluse în Documentul unic de program, inclusiv pentru mecanismele de cofinanțare a proiectelor implementate din sursele de asistență externă.

Articolul 6. Modul de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională

(1) Finanțarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională se realizează în baza concursurilor de selectare a proiectelor desfășurate în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(2) Lista proiectelor selectate reprezintă sinteza programelor operaționale regionale și prevede programe și proiecte prioritare de dezvoltare regională pentru următorii ani.

(3) Lista programelor și proiectelor de dezvoltare regională aprobate spre finanțare din sursele Fondului Național este inclusă în Documentul Unic de Program.

Articolul 7. Modul de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare locală

(1) Finanțarea proiectelor de dezvoltare locală se realizează în baza concursurilor de selectare a proiectelor desfășurate în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(2) Lista programelor și proiectelor de dezvoltare locală aprobate spre finanțare din sursele Fondului Național este inclusă în Documentul Unic de Program, care se aprobă de Guvern.

Articolul 8. Atribuțiile Guvernului în procesul de formare și utilizare a Fondului Național

În procesul de formare și utilizare a Fondului Național, Guvernul are următoarele atribuții:

a) propune Parlamentului aprobarea, prin legea bugetului de stat, a resurselor financiare alocate în Fondul Național;

b) aprobă modul de formare și utilizare a mijloacelor financiare ale Fondului național;

c) aprobă Regulamentele de selectare și aprobare a programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală;

d) aprobă conceptul și regulamentul sistemului informațional pentru gestiunea proiectelor de dezvoltare regională și locală.

Articolul 9. Atribuțiile Consiliul Național

Consiliul național are următoarele atribuții:

a) exercită atribuțiile enunțate la art. 5 alin (6) din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;

b) aprobă anual decizia privind distribuirea resurselor alocate în Fondul Național pe planuri anuale de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală;

c) aprobă planurile anuale de finanțare separate a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală în limita resurselor aprobate și care include lista proiectelor și a sumelor aprobate spre finanțare;

d) aprobă domeniile de finanțare eligibile pentru concursurile de selectare a proiectelor și limita minimă și maximă a resurselor financiare aprobate per program/proiect, în temeiul unor analize a necesităților de dezvoltare la nivel regional și local;

e) examinează și monitorizează modul de utilizare a mijloacelor Fondului național;

Articolul 10. Autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională
Autoritatea de elaborare a politicilor de dezvoltare regională are următoarele atribuții:

a) asigură gestionarea resurselor financiare ale Fondului Național;

b) elaborează și propune Guvernului spre aprobare actele normative aferente acțiunilor necesare asigurării proceselor de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală;

c) asigură secretariatul Consiliului Național.

Articolul 11. Entitatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală

(1) În scopul implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare regională și locală din mijloacele Fondului Național, se instituie entitatea responsabilă de acest domeniu, fondată de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare a entității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală se aprobă de Guvern;

(3) Finanțarea cheltuielilor de organizare și funcționare a entității de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală se efectuează din contul Fondului Național.

Articolul 12. Sistemul informațional pentru gestiunea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală

(1) Sistemul informațional pentru gestiunea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală reprezintă un sistem informațional automatizat, în baza căruia se formează resursa informațională Registrul proiectelor de dezvoltare regională și locală, creată în vederea susținerii procesului de planificare, implementare, monitorizare și evaluare ex-post a proiectelor de dezvoltare regională și locală.

(2) Mijloacele financiare necesare creării și întreținerii Sistemului informațional pentru gestiunea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală se alocă anual din mijloacele alocate în Fondul Național.

Articolul 13. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege privind Fondul Național
pentru Dezvoltare Regională și Locală

1. Denumirea autorului, și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul legii privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile acestuia

În rezultatul reformei administrației publice centrale, realizate în perioada august - septembrie 2021, odată cu instituirea unui nou Guvern al Republicii Moldova, a fost creat prin reorganizare, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, instituție care a preluat responsabilitatea gestionării proiectelor investiționale. Astfel, în rezultatul analizei portofoliului de proiecte, implementat prin intermediul celor cinci fonduri naționale existente (Fondul Ecologic Național, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională, Fondul Rutier, Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, Fondul de Eficiență Energetică) s-a constatat că tipologia proiectelor implementate este aproape similară, fiind necesară realizarea unei reorganizări a proceselor investiționale, asigurând astfel realizarea următoarelor obiective:

- raționalizarea structurii administrației publice centrale;
- asigurarea unui management centralizat al proiectelor investiționale și a sinergizării intervențiilor de dezvoltare a teritoriului țării;
- crearea unui mecanism instituțional unic pentru alocarea resurselor financiare pentru proiectele din domenii similare;
- evitarea dublării funcțiilor administrației publice centrale în gestionarea proiectelor investiționale în domenii similare.

Domeniile finanțate din sursele celor 4 fonduri sunt (excepție Fondul Rutier, care are destinație exhaustivă):

- a. Apeducte și sisteme de canalizare;
- b. Eficiența energetică a clădirilor, iluminat stradal și proiecte pilot de utilizare a energiei regenerabile;
- c. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri;
- d. Drumuri locale și regionale;
- e. Construcția infrastructurii locale sociale și de agrement;
- f. Proiecte menite să consolideze capacitățile operatorilor de servicii municipale/comunale, prin procurarea de echipamente, utilaje și mașini specializate.

Prin urmare, deși proiectele implementate din sursele fondurilor naționale sunt similare, acestea sunt gestionate de diverse autorități publice centrale, fiind constatată lipsa unei sinergii a intervențiilor la nivel regional și local, și imposibilitatea asigurării unui proces unic de monitorizare a investițiilor prin delimitarea clară a domeniilor ce urmează a fi finanțate din sursele fondurilor naționale.

Adoptarea proiectului de lege este impusă și de realizarea prevederilor Planului de Acțiuni ale Guvernului pentru anii 2020-2021, ce se referă la finanțarea dezvoltării infrastructurii locale, instituționalizarea acestui fond fi o primă premisă în acest sens.

Adoptarea proiectului de lege privind Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală a fost inițiată de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și este condiționată de necesitatea realizării prevederilor Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă și a celei de a doua dimensiuni a calității vieții, expuse în proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare Moldova 2030: „Creșterea accesului oamenilor la infrastructura fizică, utilități publice și condiții de locuit”.

Prin realizarea reformelor vizând gestionarea resurselor financiare alocate dezvoltării infrastructurii naționale, se va contribui direct la atingerea următoarelor Obiective de Dezvoltare Durabilă:

ODD 1 „Eliminarea sărăciei în toate formele sale, pretutindeni” - acțiunile propuse vor conduce la creșterea nivelului de trai prin asigurarea accesului populației la infrastructură și servicii publice de calitate;

ODD 6 „Apă curată și igienă” - acțiunile propuse vin să asigure populația țării cu acces la surse de apă potabilă de calitate, contribuind astfel la reducerea bolilor cauzate de lipsa apei de calitate, inclusiv prin asigurarea accesului la surse de sanitație, fapt care va reduce gradul de poluare a apelor și solurilor;

ODD 7 „Asigurarea pentru toți a accesului la energia accesibilă, fiabilă, durabilă și modernă” - prin realizarea investițiilor în utilizarea energiei regenerabile;

ODD 9 „Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării incluzive și durabile și promovarea inovării” - acțiunile propuse vor contribui la dezvoltarea infrastructurii de afaceri și a centrelor regionale de inovare, constituite în comun cu mediul academic existent;

ODD 11 „Asigurarea integrării orașelor și așezărilor umane în condiții de siguranță, reziliență și durabilitate”.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Adoptarea prezentului act normativ nu presupune o acțiune de armonizare a legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prevederile actului normativ introduc un șir de prevederi privind instituirea Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, sursele de formare a acestuia, principiile de gestionare a resurselor financiare alocate în Fondul Național, modul de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

Subsecvent, sunt reglementate atribuțiile Guvernului în procesul formare și utilizare a Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, atribuțiile Consiliului Național, ale autorității de elaborare a politicilor de dezvoltare regională și locală, precum și ale entităților

responsabile de implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

Astfel, pentru a asigura o ierarhizare a proceselor și în același timp pentru a asigura un cadru unic de planificare a intervențiilor la nivel regional și local, se propune constituirea **Fondului național pentru dezvoltare regională și locală**. Fondul va deveni sursa de finanțare a proiectelor investiționale din domeniul alimentării cu apă și canalizare finanțate anterior din sursele Fondului ecologic național, proiectele investiționale finanțate anterior din sursele Fondului pentru eficiență energetică și proiectele investiționale din domeniul dezvoltării rurale (în special proiecte de alimentare cu apă și canalizare și infrastructură locală) finanțate anterior din sursele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. Pentru a asigura delimitarea clară a domeniilor și măsurilor finanțate, MIDR a desfășurat consultări cu instituțiile responsabile pentru gestionarea fondurilor menționate mai sus, pentru a fi evitată dublarea surselor de finanțare pentru aceleași domenii.

De asemenea, se propune unificarea procedurilor de aprobare a finanțării proiectelor din domeniile menționate mai sus, prin constituirea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, în baza actualului Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, în componența acestuia fiind incluși și reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul I. Competențele Consiliului Național și regulamentul de activitate al acestuia vor fi aprobate prin hotărâre de Guvern.

Atribuțiile Consiliului național, vor fi delimitate ulterior în atribuții aferente domeniului dezvoltării regionale și separat atribuții de aprobare a deciziilor de finanțare a proiectelor de dezvoltare locală.

Această delimitare este importantă pentru a sinergiza eforturile de finanțare a proiectelor investiționale în unele domenii și asigurarea unui cadru instituțional unic, considerând inclusiv impactul și imperiozitatea delimitării politicii de dezvoltare regională de intervențiile investiționale aprobate la nivel local.

Astfel, deși va exista o singură sursă de finanțare, Fondul național de dezvoltare regională și locală, resursele acestuia, aprobate anual prin legea bugetului de stat, vor fi distribuite prin decizia Consiliului național, pentru implementarea a două planuri anuale de finanțare:

- Planul anual de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională, care va include proiecte de dezvoltare regională, selectate și aprobate conform unei hotărâri de Guvern;
- Planul anual de finanțare a proiectelor de dezvoltare locală, care va include proiecte de dezvoltare locală, selectate și aprobate conform unei hotărâri de Guvern.

5. Fundamentarea economico-financiară

În prezent, din Fondul național pentru dezvoltare regională sunt în proces de implementare

12 proiecte cu un cost total de 437,2 milioane lei;

Din mijloacele Fondului ecologic național se implementează **241 de proiecte în domeniul alimentării cu apă și sanitație, ale căror valoare totală constituie 2,95 mlrd lei, dintre care contribuția FEN este de 1,14 mlrd lei, iar suma restantă este de 693 mln lei.**

Din Fondul pentru eficiență energetică – la moment se implementează 59 de proiecte cu un cost total de implementare de 192 mln lei, dintre care contribuția FEE este de 73 mln lei, iar valoarea ce urmează a fi debursată este de 47,9 mln lei.

Din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - la moment se implementează 169 proiecte de dezvoltare rurală, cu un cost total de implementare de 233,3 mln lei, contribuția Fondului fiind de 187,5 mln lei, dintre care spre achitare au rămas 98 mln lei.

În cazul Fondului ecologic național și a Fondului pentru eficiență energetică, majoritatea proiectelor aprobate spre finanțare sunt inițiate în perioada anilor 2013-2016. Reieșind din normativele naționale în domeniul construcțiilor și în special a Hotărârii Guvernului nr. 1129/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind ajustarea periodică a valorii contractelor de achiziții publice cu executare continuă, încheiate pe un termen mai mare de un an, operatorii economici sunt în drept să solicite actualizarea devizelor de cheltuieli generând astfel costuri suplimentare pentru implementarea proiectelor. Prin urmare, lipsa eficienței și a unui cadru operațional eficient privind monitorizarea implementării proiectelor, creează premise de creștere a costurilor de implementare.

Mai mult, necesitatea ajustării cadrului operațional de implementare a proiectelor investiționale și consolidarea capacității instituțiilor naționale, este una imperioasă și va contribui direct la eficientizarea implementării proiectelor investiționale, evitând riscuri de creștere a costurilor de implementare, precum și va asigura accesul populației la infrastructura construită în termeni rezonabili, conform termenilor de timp agreeți la selectarea proiectelor.

Implementarea proiectului prezentului act normativ nu necesită resurse financiare suplimentare.

6. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare:

Prevederile prezentului act normativ stabilesc necesitatea realizării unor șir de modificări ale actelor normative subsidiare, care vor reglementa modul de finanțare a proiectelor investiționale, în acest scop fiind necesară adoptarea ulterioară a unor acte normative aferente acțiunilor privind asigurarea proceselor de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală.

În acest scop proiectul dispune că, Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

7. Avizare și consultarea publică a proiectului.

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la

actele normative, și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

Proiectul legii și Nota informativă sunt disponibile publicului pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, rubrica Transparența decizională/Proiecte de documente și pe pagina web www.particip.gov.md.

La fel, la data de 07.12.2021 au fost desfășurate consultări publice (în regim online) pe marginea proiectului de lege, cu reprezentanți ai consiliilor regionale de dezvoltare, agențiilor de dezvoltare regională și autorităților publice centrale relevante, în număr de 70 persoane.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege a fost remis în adresa Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție, avizul instituției nefiind prezentat, în pofida prevederilor art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice, iar recomandările și normele de tehnică legislativă incluse în proiectul de lege. Recomandările Ministerului Justiției au vizat în parte evitarea reproducerii normelor înserate în prezentul proiectul de lege și Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. În special, au fost scoase în evidență paralelisme legislative, iar pentru a aduce în concordanță și uniformiza dispozițiile între actele normative citate, proiectul de lege privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală a fost redactat.

Secretar general al ministerului



Lilia DABIJA